

'Crièn -mv', Pɔlu gba la GALATIKA

yι

1 ¹'Mɔ Pɔlu =cɔ, 'mɔ -yi 'crièn -bv 'cri. 'Mɔ -Yusu 'Klisu a -mɔnanyɔ -cɔ. Ε 'yι -tonyiblo =dv 'pa-, ε 'yι 'mv -lee -ni. Kεε, -Yusu 'Klisu a -gbetu, ε no- lee 'mv, ε kɔ -aan 'Bai Nyisva, -ε -ha 'li-i 'kvkvnyibli 'nyi, -ε -ha-a 'klo 'hvén-. ²Nyisva a nyibli a pepe -bv, -v ni 'ne-, v kɔ 'mv 'hvén-, -a 'beti 'a mv, 'aan pepe -mv', -v mɔ Nyisva a nyibli -mv', -v ni 'l Galatublugba 'kwli. ³Aan 'Bai Nyisva kɔ -aan Kvknɔnyɔ -Yusu 'Klisu 'hvén-, bv nu 'a mv -haandɛ -mɔ, ε kɔ, bv -nyi 'a mv kibuwéenle. ⁴-Yusu 'Klisu -ha 'a dɔɔnu ni, 'ε 'kv, 'kι 'v -aan -ta', -ε di-e nu, Nyisva 'mv -aan de 'kuku 'wowlə -ni, ε kɔ, 'klo -bv a yinŷre-tébli 'ni -ha -a mv win kι -kɔɔ -ni de. -Te -aan 'Bai Nyisva nu 'a -hvhu, ke- ε nu 'a nunuo. ⁵-Ba pu Nyisva 'nyre le, -te 'klo te yι bv. Ke- bv ni 'mv.

Nyisva a -haantitie, nɔ- mɔ win ni -do -mv', 'n tɔɔ ne 'a mv

6 De a ni, ε kεe 'na -wl̩i le. 'Ε mɔ -han-ti, Nyisva 'e nu 'a mv -haandɛ -mɔ, 'kι 'l daduke 'kwli, -Yusu 'Klisu a -ti, 'ε da 'a mv, 'kι ba mɔ 'a nyibli. Kεε, -tε a 'ble Nyisva a -haantitie kva, ε 'yι 'v bv -wleen -ni, 'a plee 'l Nyisva a 'mv kι, 'a pι h̩iaputitie -b̩i nva yι bv, 'a pι le, -ε mɔ, ε nɔ- mɔ -haantitie, kεε, -bv lee ne 'a mv, -ε mɔ, ε 'yι -haantitie 'pa-. ⁷Win ni -do -mv', 'n tɔɔ ne 'a mv, ε nɔ- mɔ seyi a Nyisva a -haantitie. ε 'yι 'kι Nyisva a -haantitie -dv -kɔ de, 'bv 'yι ε ni -do a 'mv, 'n tɔɔ ne 'a mv 'pa-. 'Nl yι 'l 'a mv -mɔhleelɛ le ni ni, ε 'w̩i yι, ε kɔ nyibli, 'v kεe ne 'a mv. U -hvɛ=ε ni, bv 'cici Nyisva a -haantitie -mv', -ε ne -Yusu 'Klisu a -ti -mɔ le. ⁸'Bu mɔ, nyiblo =dv 'bv 'cici Nyisva a -haantitie -mv', -a pu la 'a mv, a 'ble la kva, Nyisva bv pu=v 'j̩rɔ yι, mɔ 'ye -bu ε mɔ -a mv. ⁹-A lee ne 'a mɔ=c ni, 'ti- 'ni nñne=ε kι de: Nyiblo =dv 'bv 'cici Nyisva a -haantitie -mv', -a pu la 'a mv, a 'ble la kva, Nyisva bv pu=v 'j̩rɔ yι.

10 -Bu 'aan =wli yu=i 'nl 'ye, -e mo, 'n yu=i 'nl 'cri, -e di=e nu, nyibli 'mu 'mu 'nyre le pu? 'Uvn-, e 'yu 'mu le -nl. 'N -hve=e nl, Nyisva, no- -bu pu 'mu 'nyre le. -Bu 'aan 'lule-hihie wen 'nl, 'n =mve=e le, 'ku =bu noo 'lu nyibli 'yi kle? 'Uvn-, 'bu mo, 'nl yu wen=e nl -hve, 'ku =bu noo wen 'lu nyibli 'yi kle, 'n 'yu 'lu=i 'lu -we, =bu mo wen -Yusu 'Klisu a -kvannunyo.

-Te Polu -nu, 'e -he -Yusu a -monanyo, e no- e -huhie kle

11 'Diayinu -na, =bu -huhia 'a mu kle, -e mo, Nyisva a -haantitie -mu', 'n pu la 'a mu, e 'yu -tonyiblo =du 'pa-, e 'yu=i 'lu -mo le -hie, **12** mo, e 'yu 'v -tonyiblo =du wien 'pa-, 'n 'yu 'v=u -ha, e mo, e 'yu -tonyiblo =du 'pa-, e 'yu 'mo=o -pu. -Yusu 'Klisu a =gbetu, e no- 'hru 'mu yu, 'e toc 'mo=o.

13 A 'win nl, -te 'na 'klo nl la 'mu, ti -mu', -e ko 'yri 'n yu la -a mu -Juukue -aan tete =wien le kve. Ti a 'mu 'yri, 'n =tui la Nyisva a nyibli =huuen diaku, -e nu=o, 'n -hve la=a nl, =bu -we la nyibli a 'mu bu, **14** 'tu nyibli -mu', -v ko 'mu 'huen-, -v ko la 'yritu nl -do, 'n -hi la 'v 'waa nyibli -huchui nl, 'ku 'v -a mu -Juukue -aan tete ko 'blijmlt a 'v=tuule -mo. 'N -ha la 'na dianu nl pepe, 'ku 'v -aan 'bainu a tete ko 'blijmlt a 'mu a -ta'.

15 Kee, kve la 'lu 'na 'dii 'kwli bu, Nyisva pu la 'mu 'kubia ku, 'ku 'v 'a -kvan a -ta'. E nu la 'mu =haande -mo, 'ku 'lu daduve 'kwli. E no- nu=o, e da la 'mu, 'ku =bu nu 'a -kvan. Ti -mu', e wa la 'nyre, -te e nyre 'v, **16** -e -bu e nu=o nl, 'a 'Yu -Yusu 'e 'hru 'mu yu, -e di=e nu, 'mu 'a -haantitie -mu' dako a gblegble -mu', -v 'yu -Juukue 'pa- pu. Ti a 'mu 'yri, 'n 'yu la 'lu nyiblo =du -mo -mu, 'n 'yu la -to -hva mo -mu. **17** E mo, 'n 'yu la 'lu Jrusredio 'kwli -mu, 'ku 'lu -Yusu a -monanyo -mu' -mo, -v mo la 'a yu-henyibli. Kee, de 'n -nu, e no- mo, ti nl -do a ti 'yri, 'ku 'n mu 'lu Arabiblugba 'kwli. -Te 'n -hon 'lu -wlu, -e -bu 'ku 'n mu 'lu Damasi, 'ku 'lu Siliblugba 'kwli. **18** -Te 'yri nl ta -hi, -e -bu 'ku 'n mu 'lu Jrusredio 'kwli, -e di=e nu, 'n ko Pielt 'huen-, -a 'mu -iyi -nl, 'nl -hi 'v=u 'hvi 'wee nl 'huen. **19** Ti a 'mu 'yri, 'n 'yu la -Yusu a -monanyo =du 'ye, 'bu 'yu Pielt nl -do a 'mu 'pa-, e ko -aan Kokonyo -Yusu a 'diam Saki. **20** -Ti -bu, 'n hle, e mo =han-ti =nl. 'N hle=e nl, 'ku 'v Nyisva ye'. E 'yu hu 'pa-, 'nl -nu=o lu=i. **21** -Te 'n -hon 'lu Jrusredio 'kwli, -e -bu 'ku 'n mu 'lu 'blugbi -mu', -v mo Siliblugba ko Silisiblugba 'huen- 'kwli. **22** Ti nl -do a 'mu 'yri, -Yusu a nyibli -mu', -v nl 'lu -Juukue a 'blugba 'kwli, v 'ye la 'mu nl 'ye. **23** U yu la nl 'win nl -do, -e m:
«Nyiblo -bu, -e =tui la -a mu =huuen, e 'cici nl. -Te ti ne -bu, e no- yu nyibli -lee -nl, -e mo, bu -nyi 'waa =wli -Yusu 'Klisu, mo 'ye =bu ti -hi la a ti 'yri, bu yu la nyibli -mu', -v kuo la -Yusu 'Klisu =wlu yu a bu-wuwae nl -hve.» **24** -Te v 'win la -tu a 'mu, -e -bu v pi la Nyisva 'nyre le, 'ku 'v 'na -ta'.

-Te Polu mu la 'lu -Yusu a -monanyo -mu', -v nl 'lu Jrusredio 'kwli -mo

2 **1** -Te 'yri nl -pu -tu 'v -hen -hi, -e -bu 'n ko Banabasi 'huen-, -a mu la 'lu Jrusredio 'kwli de, -e di=e nu, -a mu 'cve a nyibli gbagbi 'ye. -Te -a

yı la nı mi, 'n gba la Titı nı -we. 2'N mu la 'lı nı, -e nu=o, Nyısva -te la 'lı 'mu. -Te -a nyre 'lı, -e -bi 'n kɔ 'cve a ye'nanyu 'hven-, -a bii yı, 'nı -huhıa =nu Nyısva a -haantitie -mu' kle, 'n pi nyibli -mu', -v 'yı -Juukve 'pa-, -e di=e nu, 'cve a ye'nanyu a 'mu, -v mɔ -Juukve, v 'mu 'na -kvan, 'n ni la, kɔ, 'n 'tıe di nu kı -ween -nı, 'kı 'lı nyibli -mu', -v 'yı -Juukve 'pa- 'nyı. 'Na =wlu 'ye=e nı, -e mɔ, 'kı 'lı 'waa 'lule-hihie 'kwli, v wen 'nı, 'na -kvan 'yı 'mini -kɔ. 3'Na -mɔnanyı Tıtı mɔ Glekıkveeyu =nıɔ, kee, -te -a nyre 'lı Jrusredıɔ 'kwli, 'cve a ye'nanyu a 'mu, v 'yı=tı -lee -nı, 'kı bu 'be yı, =wı yı -te -Juukve a tete ni 'a hihla, -e di=e nu, e 'mu 'v yı 'sii -nı, 'kı 'v Nyısva ye'. 4Kee, e kɔ hilekɔnyibli =du. U nv- pa 'lı -a mu 'nyı, v nv- -hue=e, Tıtı bu 'be yı. Nyibli a 'mu, 'kı 'lı -yruku 'kwli, v naa 'lı, 'v pa 'lı -a mu 'nyı, -e di=e nu, v 'mu=v 'ye, -te -a -nu, =a 'yı 'kı 'lı -Juukve a tete bu -nı de, -e nu=o, -a kɔ -Yusu 'Klisu 'hven-, -a -mve nı. U -hue=e nı, -ba 'tıe -ba kve -Juukve a tete -wien le, -e di=e nu, -a 'mu tete a 'mu a -koyo -he de. 5Kee, yruyru, -a 'yı =nv 'hru -nyı, -kɔtı -a 'nı -hva-a lı=tı, 'kı bu nyre Nyısva a -haantitie -mu' yı, -e mɔ -tı a -tee, -e di=e nu, -te -haantitie a 'mu, e nı 'mu, a 'mu 'win. 6Nyibli -mu', v dee 'cve a nyibli gbagbı, bu mɔ nyibli gbagbı, bu 'yı nyibli gbagbı 'pa-, de a 'mu, e 'nı -da=a -dedede, -e nu=o, 'kı 'lı Nyısva 'yi kı, nyibli a pepe mɔ de nı -do. Nyısva 'nı 'jra=a nyibli 'yi le. Nyibli gbagbı a 'mu, -te 'n -huhıa =nu -haantitie a 'mu kle, 'n pi nyibli -mu', -v 'yı -Juukve 'pa-, 'v 'yı 'mu -lee -nı, -e mɔ, e 'yı -ce.

7Kee, v yru=o nı, -e mɔ, Nyısva, nɔ- -nyı 'mu -haantitie a 'mu, 'e lee 'mu, 'kı =bu mu, -bu pu=v nyibli -mu', -v 'yı -Juukve 'pa-, =wı yı, ti -hi la a ti 'yri, -te e nu la, 'e lee la Pieli, 'kı e nɔ- -mɔ -bi, bu pu la titie a 'mu -Juukve. 8U yru=o le, -e mɔ, -te Nyısva -nu, 'e -nyı la Pieli 'kłi, 'e lee 'lı=tı -Juukve -mɔ, ke- nı -do e -nu, 'e -nyı 'mu 'kłi, 'e lee 'mu -we, 'kı 'lı dakɔ a gblegble -mu', -v 'yı -Juukve 'pa- -mɔ. 9Saki, kɔ Pieli, kɔ Saan 'hven-, -Yusu a nyibli dee 'cve a nyibli gbagbı, v 'ye la=a nı, -e mɔ, Nyısva a -gbetu, nɔ- -ha 'lı -kvan a 'mu 'lı, 'e -nyı 'mɔ=ɔ. E nɔ- nu=o, 'v 'tv -a mu kva le, 'n kɔ Banabası 'hven-. De a 'mu, v -nu, e -hen 'nyre, -e mɔ, v kɔ -a mu 'hven-, -a -mve nı. U kɔ -a mu 'hven-, -a -yra=a nı, -e mɔ, 'n kɔ Banabası 'hven-, 'kı -a di 'lı nyibli -mu', -v 'yı -Juukve 'pa- -mɔ mu, -a 'mu =nu Nyısva a -haantitie pu. U nv- -mɔ -bi, 'kı v di 'lı -Juukve -mɔ mu, v 'mu =nu Nyısva a -haantitie pu. 10De nı -do, v lee la -a mu, -ba nu, e nɔ- mɔ: =Ba yı 'lı -Yusu a nyibli, -v 'yı -Juukve 'pa- -mɔ nı mi, -ba lee =nv, bu 'kukue 'wliye le, -e di=e nu, -a 'mu -huenenyibli -mu', -v nı 'lı -Yusu a nyibli 'nyı, 'kı 'lı Jrusredıɔ 'kwli -hee -nı. De a 'mu, 'n nu=o nı -tee.

-Te Pɔlv 'ple la Pieli -mɔ, 'kı 'lı Aticisidıɔ 'kwli

11-Te de a 'mu, e -hi, -e -bi 'kı 'n mu 'lı Aticisidıɔ 'kwli. 'Kı 'n nı 'lı, Pieli, 'e di 'lı, 'e nu -dedede, -e 'yı la 'lı 'yie 'kwli le -nɔɔ -nı. E nɔ- kɔ -tı 'nı 'ple la=a -mɔ, 'kı 'v nyibli -huɔhvi ye'. 12-Te de a 'mu, e nu la 'lu -mɔmumuo,

ε νο- -bv: -Te Pieli a 'mv, ε nyre la 'lì Aticσidic 'kwli -dodo, ε κɔ -Yusu a nyibli -mv', -v 'yì -Juukve 'pa- 'hvèn-, v yì dìi la 'v -te nì -do de. (-Yusu a nyibli -mv', -v 'yì -Juukve 'pa-, v 'nì -hva=a li=i, 'kì bv =tuu 'v -Juukve a tete -mv', -e hle, -e mɔ, bv 'be yre, ε κɔ, bv =tuu 'v -Juukve a tete -bi 'v.) Ti gbi bv -hi 'kì, -e -bi Saki, -e nì 'lì Jrusredic 'kwli, ε te la nyibli bv, 'kì bv mu la 'lì -Yusu a nyibli, -v 'yì -Juukve 'pa-, -v nì 'lì Aticσi -mɔ. -Te nyibli a 'mv, v nyre 'lì, Pieli a 'mv, -e κɔ -Yusu a nyibli -mv' 'hvèn-, -v 'yì -Juukve 'pa-, -v yì mɔ 'v -tite nì -do de le -dii -nì, -e -bi ε -jri 'a diçonu yì, ε κɔ 'a 'bio a 'mv 'hvèn-, 'v 'kee de a -mɔdidile. De -mv', -kɔtù Pieli 'e nu de a 'mv, ε νο- -mɔ: Ε νο- -mɔ -bi, ε pie la -Juukve -mv', Saki te la bv a hvannv, -e nu=o, ke- 'a =wlv pu la, -e mɔ, nyibli a 'mv, v di 'ple la=a -mɔ, -te ε bi 'lì nyibli -mv', -v 'yì -Juukve 'pa- 'nyi, 'ti-, -v 'ye nì =tuu 'v -Juukve a tete 'v. ¹³-Yusu a nyibli -bi -mv', -v mɔ -Juukve, yinyyrede a 'mv, Pieli ni la, ε νο- 'waa 'mumu, v ni la -we, 'v nee la 'lì nì 'hvèn, 'v -jri la 'waa diçonu yì, 'kì 'v nyibli -mv', -v 'yì -Juukve 'pa- -mɔ'. De nì -do a 'mv, ε νο- Banabasi ni la -we. 'Waa pepe a 'mv, de -mv', v -yi, -e 'yì -tēe -nu, νο- v ni la. ¹⁴-Te 'n 'ye la=a, -e mɔ, v 'nì -kvè-e la Nyisva a -haanttie -mv', -e mɔ -ti a -tēe =wien le, ε νο- κɔ -ti, 'nì gba la 'lì Pieli wuntɔ 'yì 'yakla ke, 'kì 'v nyibli a pepe ye', 'nì lee la=a, -e mɔ:

«-Mɔ -Juukveyu =nì. Kεε, -na 'mumu, =nì -kvè=e -Juukve a tete =wien le. De- κɔ -ti, =nì -hvè=e, 'kì nyibli -mv', -v 'yì -Juukve 'pa-, bv =tuu 'v -Juukve a tete 'v 'lì? ¹⁵-A mv -mɔ -bi, -han-ti -hɔn, =a mɔ -Juukve, =a 'yì dakɔ -mv', -v 'yì Nyisva a tete -yi a nyibli 'pa-, ¹⁶κεε, -a 'win nì, κɔ, -a yi=e, -e mɔ, nyiblo -mv', -e kuo -Yusu 'Klisu =wlv yì, ε νο- 'sii 'v yì, 'kì 'v Nyisva ye'. Ε 'yì nyiblo -mv', -e -tui 'v -Juukve a tete 'v 'pa-. Ε νο- nu=o, -a mv -mɔ -bi, -a kuo -Yusu 'Klisu =wlv yì, -e di=e nu, Nyisva 'bv 'ye de a 'mv, ε 'mv 'v -a mv yì 'sii -nì, 'kì 'v 'a diçonu ye!. Ε 'yì -ba yì 'v -Juukve a tete nì -tui -nì a -ti 'pa-, -e nu=o, tete a 'v -tuule 'nì -nu=o li=i, nyiblo 'nì 'sii=e 'v yì, 'kì 'v Nyisva ye!» Kε- 'n nu la Pieli a leele.

-Tonyiblo blee yì, bv kuo -Yusu 'Klisu =wlv yì, 'ti- Nyisva 'mv=v wa

¹⁷-A mv -bv, -v mɔ -Juukve, -a -hvè=e nì, 'kì Nyisva bv 'sii 'v -a mv yì, 'kì 'v a diçonu ye', -e nu=o, -a kuo -Yusu 'Klisu =wlv yì. De a 'mv a -ti, -a 'wi=i nyibli -mv' yì, -v 'yì -Juukve 'pa-, κɔ, -a dee de'kukununyu, -e nu=o, -a 'nì =tuu=o 'v -Juukve a tete 'v. -Bi de a 'mv, ε -hen 'nyre, -e mɔ, -Yusu 'Klisu, νο- pi 'lì -a mv de 'kuku 'nyi? 'Uvn-, ε 'yì 'mv le -nì. ¹⁸-Te ε nì 'mv, ε νο- -bv: Nyiblo 'bv hie 'v -Juukve a tete a 'v=tuule bv, -te ε 'ye nì -hee =nε, 'kì bv 'sii 'v yì, 'kì 'v Nyisva ye', 'ti-, 'bv =hian -mɔ de, 'bv kuo tete a 'mv =wlv yì de, -e -bi ε nì de -mv', -e 'ye nì blee Nyisva a plɔ. ¹⁹Tete a 'mv, ε νο- lee 'mv, -e mɔ, 'n kɔ 'kukuv, 'na de 'kuku a -ti. 'Ε mɔ =han-ti, tete a 'mv, νο- nu=o, 'nì 'kv, 'kì 'v Nyisva ye'. Kεε, -te 'n 'kv 'kì, -e -bi tete 'yì 'kì 'klì -kɔ, 'kì 'v 'mv kì. Ε 'wi yì, 'na 'klɔ 'ka, νο- 'kv, 'nì nì 'klɔ, 'kì 'v Nyisva ye!. -Te 'n kuo -Yusu 'Klisu =wlv yì, ε νο- nu=o, 'nì yi=e, -e mɔ, tugbe -mv', -e

kɔ 'yie v kɔɔ 'v=v 'v, ε 'wɪ yɪ, ε kɔ 'mv 'hvuen- v kɔɔ 'v, =a 'kv. ²⁰Ε nɔ- nu-o, 'klɔ -bv, 'n nɪ 'kɪ, ε 'yɪ 'mɔ 'pa-, 'n 'yɪ 'kɪ 'klɔ a 'mv -nɪ de, kεε, -Yusu 'Klɪsv, nɔ- nɪ 'klɔ, 'kɪ 'lɪ 'mv 'lɪ. 'Klɔ -bv, 'n nɪ 'nɛ- -mɔ, 'n -ha 'na =wlv a pepe nt, 'nɪ -nyi=e Nyɪsva a 'Yu -mv', -e nve 'mv, 'tɪ- -e -ha 'a dɪɔnv, -e 'kv, 'kɪ 'v 'na -ta'. ²¹=Haande -mv', Nyɪsva nu 'mv -mɔ, 'kɪ 'lɪ dadvke 'kwli, 'n 'yɪ 'lɪ-ɪ 'lɪ -we, -bv pu 'a -ti bv, -bv =hian -mɔ, -bv kuo tete =wlv yɪ de. Nyiblo 'bu yɪ wen 'v yɪ nɪ 'sii -nɪ, 'kɪ 'v Nyɪsva ye', a tete a 'v=tuule a -ti, -e -bi ε di =hen wen 'nyre, -e mɔ, -Yusu 'Klɪsv 'kv nɪ dadv.

-Tonyiblo -mv', -e kuo Nyɪsva =wlv yɪ, ε nɔ- Nyɪsva we

3 ¹'A mv Galatikvē, a 'yɪ 'lulə-hihie -kɔ. 'N pu=v -han-ti, -e mɔ, nyiblo -dv -kaa ne 'a mv. -Te -Yusu 'Klɪsv nu 'kvkvv, 'kɪ 'v tugbe 'yie, 'n -huhia 'a mɔɔ-kle nɪ -tee. ²'N -hvə =bv 'beti 'a mv: =Bɪ -te a -tui 'v -Juukvē a tete 'v, ε nɔ- nu-o, Nyɪsva 'e -nyi 'a mv 'a -Hiihiu? 'Uvn-. 'A -haantitie -mv', ε nɔ- a pu nva yɪ bv, ε kɔ, 'a kuo -Yusu =wlv yɪ. ε nɔ- kɔ -ti, 'e -nyi 'a mv 'a -Hiihiu. -Bɪ ε 'yɪ 'mv le -nɪ? ³Dε- kɔ -ti, 'a 'yɪ 'kɪ 'a leyuyruo -kɔ? Dε- kɔ -ti, -kvən -mv', Nyɪsva a -Hiihiu =tu -wlv, 'kɪ 'lɪ 'a mv 'lɪ, 'a -hvə ba -yra-a 'lu, 'kɪ 'lɪ 'aan dɪɔnv a 'kl̩ 'kwli 'lɪ? ⁴=Bɪ -haande a pepe -mv', Nyɪsva nu 'a mv -mɔ, ε mɔ dadv =nɔ? 'Uvn-, 'n 'yɪ-ɪ -han-ti -pv, 'kɪ bv di dadv' pa. ⁵Nyɪsva yɪ -nyi 'a mv 'a -Hiihiu, 'e ni =wlilekəe-tebli, 'kɪ 'lɪ 'a mv 'nyi. -Bɪ ba yɪ 'v -Juukvē a tete a -ti nɪ -tui -nɪ a -ti, ε nɔ- kɔ -ti 'e ni=e? 'Uvn-, ε ni=e nɪ, -kɔtɪ a pu 'a -haantitie nva yɪ bv, 'a kuo -Yusu =wlv yɪ.

⁶Ba -hie -aan 'bai gbagbv Abrahamu a de 'lu -mɔ le. U 'cru 'lɪ Nyɪsvacrien 'kwli nɪ, -e mɔ: «Abrahamu kuo la Nyɪsva =wlv yɪ. -Te ε kuo la Nyɪsva =wlv yɪ, ε nɔ- nu-o, Nyɪsva 'e 'sii la 'v=v yɪ, 'kɪ 'v 'a dɪɔnv ye」. ⁷Dε a 'mv, ε -hen 'nyre, -e mɔ, nyibli -mv', -v kuo -Yusu =wlv yɪ -tee, v nu-mɔ Abrahamu a seyū-seyū a 'yonu a 'yonu. ⁸Ti -hi la a ti 'yri, v 'cru la=a nɪ, 'kɪ 'lɪ Nyɪsvacrien 'kwli, -e mɔ: «Nyibli -mv', -v 'yɪ -Juukvē 'pa-, v di kuo Nyɪsva =wlv yɪ, ε kɔ, Nyɪsva 'mv 'v =nu yɪ 'sii -nɪ -we, 'kɪ 'v 'a dɪɔnv ye」. Dε a 'mv a -ti, ε nɪ la ke', Abrahamu 'e 'win la Nyɪsva a -haantitie, Nyɪsva 'e lee -nɛ, ε wen: «'Kɪ 'n di 'lɪ -mu 'lɪ naa -nɪ, 'mv dakɔ a pepe, -v nɪ 'nɛ- -tvv kɪ -haande -mɔ nu」. ⁹Abrahamu kuo la Nyɪsva =wlv yɪ. ε nɔ- nu-o, Nyɪsva 'e nu=o -haande -mɔ, 'tɪ-, nyibli a pepe -mv', -v kuo Nyɪsva =wlv yɪ -we, ε di nu =nu -haande -mɔ.

¹⁰Nyibli -mv', -v yɪ-ɪ 'lu -mɔ le -hie, -e mɔ, Nyɪsva di 'v =nu yɪ 'nɪ 'sii -nɪ, 'kɪ 'v 'a dɪɔnv ye', -e nu=o, -ti -mv', tete -hlɛ, nɔ- v nɪ, nyibli a 'mv, Nyɪsva a -bati di =nu 'nɪ klɔ. 'E mɔ -tee, Nyɪsva a win 'e pɪ le: «Nyiblo 'bu 'ye nɪ =tuu 'v tete a pepe -mv', v 'cru 'lɪ Nyɪsvacrien 'kwli, 'a -ne ti, nyiblo a 'mv, Nyɪsva a -bati di=e 'nɪ klɔ」. ¹¹-A yɪ=e nɪ, -e mɔ, ε 'yɪ nyiblo =dv -kɔ, -bv 'sii 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsva ye', a tete a 'v=tuule a -ti. -A yɪ de a 'mv nɪ, -e nu=o, kε- Nyɪsva a win pɪ, -e mɔ: «Nyiblo -mv', -e kuo Nyɪsva =wlv yɪ, nɔ- 'sii 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsva ye」. Nyiblo a 'mv, ε nɔ- di 'klɔ nɪ」. ¹²Kεε, v 'cru=ɪ nɪ, 'kɪ 'lɪ

Nyisvacrien 'kwli, -e mɔ: «Nyiblo -mv', -e -tui 'v tete 'v, ε nɔ- di 'klɔ ni.» De a 'mv, ε tue ne -a mv ni, -e mɔ, tete a 'v=tuule, kɔ Nyisva a =wlv a yikuole 'hvén-, v 'yi de -ni -do 'pa-.

¹³'A -ti, Nyisva a -bati klɔ -a mv ni, -e nu=o, -a 'yi 'v tete 'v -tuu -ni -tɛɛ. Kεε, -Yusu 'Klisu, nɔ- -di, 'e nyra 'v -aan -ta' bv, Nyisva a -bati 'e klɔ=c. De a 'mv, ε nɔ- kɔ 'kwli ε naa 'lɪ, 'e wa -a -mv, -e di=e nu, Nyisva a -bati 'ni -ha -a mv klɔ de. Kε- v nu la 'a 'cicru, 'kɪ 'lɪ Nyisvacrien 'kwli, -e mɔ: «'Bu mɔ, 'bv 'ba nyiblo bv, 'kɪ 'lɪ tugbe yra, ε -hen 'nyre, -e mɔ, nyiblo a 'mv, Nyisva a -bati klɔ=c ni.» ¹⁴Kε- -Yusu 'Klisu nu 'a nunuo, -e di=e nu, -haande -mv', Nyisva pu la le, ε di la Abrahamu -mɔ nu, nyibli -mv', -v 'yi -Juukve 'pa-, ε 'mv -nv=v -mɔ nu -we, de -mv', -Yusu 'Klisu -nu a -ti. Kε- -Yusu nu 'a nunuo -we, -e di=e nu, -te -a kuo -ne =wlv yi, Nyisva 'mv -a mv 'a -Hihiu, ε pu la le, ε di la -a mv -nyi -nyi.

-Haande -mv', Nyisva pu la 'lɪ, 'kɪ 'v Abrahamu -mɔ

¹⁵'Na 'diayinu -na, -bv pu=v 'yri a -tutuo a de yi. 'Bu mɔ, dakogble ni 'hvén, 'bv -wen, 'kɪ bv -tu 'yri, -e -bi nyiblo -dv 'yɪ 'lɪ -lɪ -we, bv nyre 'yri a 'mv yi, mɔ, nyiblo -dv 'yɪ 'lɪ -lɪ -we, bv pu 'v=v de 'lu. ¹⁶Kε- ni -do ε -ti 'mv, 'kɪ 'v Nyisva a 'yri -mv', ε -tu la, ε kɔ Abrahamu 'hvén- a -ta'. Ti -mv', -e kɔ 'yri Nyisva -tui la 'yri a 'mv, ε kɔ Abrahamu 'hvén-, ε lee la=a ni, -e mɔ, -haande -mv', -kɔtɪ ε hle, ε di la -ne=e -mɔ 'ni nu, ε kɔ 'a 'yonu a 'yonu 'hvén-. Kεε, seyi-seyi, Nyisvacrien 'ni -pv=v le, -e mɔ, -haande a 'mv, ε di nu la=a Abrahamu -mɔ, kɔ 'a 'yonu a 'yonu 'hvén-. Kεε, ε wen 'ni, ε di nu la=a 'a 'yonu a 'yu ni -do -mɔ. 'Yu a 'mv, ε nɔ- mɔ -Yusu 'Klisu.

¹⁷-Ti 'n -hue -bv hla, ε nɔ- mɔ: Nyisva -tu 'yri, ε kɔ Abrahamu 'hvén-, 'e gba 'yri a (430) -hɔtruwı ni -hen ne 'yri a -wlv -tu 'v -pu, 'ti- 'e -ha 'lɪ tete, 'e -nyi-e 'a dako, -v mɔ -Juukve. De a 'mv, ε -hen 'nyre, -e mɔ, 'yri -mv', Nyisva -tu, ε kɔ Abrahamu 'hvén-, ε kɔ -haande -mv', ε pu la le, ε di la=a -mɔ nu, tete 'yɪ 'lɪ -lɪ -we, bv nyre=e yi. ¹⁸'Bu mɔ, Nyisva 'bv yi wen nyibli -haande -mɔ ni ni, -te v -tui 'v tete a -ti, -e -bi ε 'wɪ yi, ε 'yi -te ε pu la le, ε di la -nv -haande -mɔ nu a -ti, ε 'ni -nu=o wen -nv=v -mɔ. Kεε, Nyisva nu la Abrahamu -haande -mɔ, -kɔtɪ ε pu la 'lɪ -ne=e ni. ε 'yi -bi Abrahamu a 'mv bv -tuu 'v tete 'v a -ti, ε 'yi la=a -haande -mɔ -nu.

De- kɔ -ti Nyisva 'e -nyi -a mv 'a tete

¹⁹-Te ε ni 'mv le, -bakle, nyiblo -dv di 'ni 'beti -ni: De- kɔ -ti Nyisva 'e -nyi -Juukve 'a tete 'lɪ? Nyisva -nyi -a mv 'a tete ni, -e di=e nu, -tebli -mv', -e nyre yi, 'kɪ 'v=v ye, -a 'mv=v yi. ε -nyi -a mɔ=c ni, 'kɪ 'lɪ ti gbi 'kwli, ε 'mv=v gba -gbagba, Abrahamu a 'yonu a 'yu -mv', Nyisva pu la le, ε di la -haande a 'mv -mɔ nu, ε 'mv di. 'Yu a 'mv, ε nɔ- mɔ -Yusu 'Klisu. -Te -Yusu -di 'ki, -e -bi tete 'yɪ 'ki 'kli -dv -kɔ de. Nyisva -ha la 'lɪ tete, 'e -nyi la=a 'a lelenyu, lelenyu a 'mv, 'v -nyi la=a -tonyibli. Ti -mv' -kɔ 'yri v yi la 'v

=nu=v -nyii -ni, -e -bi 'ki Nyisva a winwlɔn-hanyo Moise ni la 'v Nyisva ko -tonyibli 'huen- a -gbati. ²⁰Kee, -te Nyisva yi la Abrahamu ni -lee -ni, -e mo, e di nu la=a -haande -mo, Nyisva a =gbetu, no- hlee la 'li=i -mo. E 'yi 'li nyiblo =du 'li -naa -ni.

²¹Bi de a 'mv, e =hen 'nyre, -e mo, Nyisva a 'lpudε, ko tete 'huen-, v 'yi -pe? 'Uvn-, e 'yi 'mv le -ni. 'Bu mo, Nyisva a tete -mv', e -nyi -tonyibli, 'bu yi wen nyibli 'klo yrayru ni -nyi, -e -bi e -we wen 'li=i ni, 'ki bu 'sii wen 'v nyibli yi, 'ki 'v Nyisva ye'. Kee, e 'yi tete =du -ko, -bu nu de a 'mv. ²²Kee, v 'cru 'li Nyisvacrien 'kwli ni, -e mo, 'ki 'klo -bu ki a nyibli a pepe ni 'li de 'kuku a 'klu bv. Ke- e ni 'mv, -e di=e nu, -haande -mv', Nyisva pu la le, e di la nyibli -mo nu, e 'mv=v nyibli -mv', -v kuo -Yusu 'Klisu =wlv yi -mo nu. E ni =nu=v -mo, -e nu=o, v kuo -Yusu 'Klisu =wlv yi.

²³Ti -hi la a ti 'yri, -te 'hru 'ye la 'v bv ni pe, 'ki nyibli bu kuo la -Yusu 'Klisu =wlv yi, -Juukve a tete nu la=a ni, =a mo la =juklapv, =a =tui la 'v=v, 'e gba=a -gbagba, Nyisva 'e ya -a mv -Yusu 'Klisu yi, 'e tco ne -a mv 'hru -mv', -a di na, 'tu - -Yusu 'Klisu a 'mv, -a 'mv=v =wlv yi -kuo -ni. ²⁴Tete a 'mv, e 'wi la -aan naanyo yi, -e kla 'yi, 'e gba=a -gbagba, -Yusu 'Klisu 'e -di. Ke- tete a 'mv, e ni la 'mv, -e di=e nu, -te -Yusu 'Klisu -di, Nyisva 'mv 'v -a mv yi 'sii -ni, 'ki 'v 'a dicon ye', -e nu=o, -a kuo -Yusu 'Klisu a 'mv =wlv yi. ²⁵-Te ti ne -bv, 'hru pe 'v bv, 'ki -ba kuo -Yusu 'Klisu =wlv yi. Tete 'yi 'ki -aan naanyo 'pa-.

²⁶'Aan pepe, a mo Nyisva a 'yonu =ni, -e nu=o, a kuo -Yusu 'Klisu =wlv yi. E =hen 'nyre, -e mo, a ko -Yusu 'Klisu 'huen-, a -mve ni. ²⁷U pu 'a mv 'nie 'lu, -e di=e nu, a ko -Yusu 'Klisu 'huen-, a 'mv -mve. -Te ti ne -bv, a gba -Yusu 'Klisu a =wlv. ²⁸-Mo -Juukveyu, -yi -Juukveyu 'pa-, 'ki 'v Nyisva ye', 'yle'jijra =du 'yi 'v -ni. -Bi -mo =koyu, -v'v -yi =koyu 'pa-, -mo nyibeyu gbe, -mo nvgba, 'ki 'v Nyisva ye', 'yle'jijra 'yi 'v -ni. 'Aan pepe, a ko -Yusu 'Klisu 'huen-, a -mve ni, 'a mo de ni -do. ²⁹-Te a mo -Yusu 'Klisu a nyibli, e =hen 'nyre, -e mo, a mo Abrahamu a 'yonu a 'yonu =ni -we. 'A -ti, =haande a pepe -mv', Nyisva pu la le, e di la Abrahamu ko a 'yonu 'huen- -mo nu, e di nu 'a 'cm=cm -we.

Ti -bv 'yri, -a 'yi tete a -koyo 'pa-, kee, -a mo Nyisva a 'yonu =ni

4 ¹'Yu a 'bai di 'a kukɔ-tebli a pepe, e pu la 'li=i -nyi, -bv pu=v 'a de yi. 'Yu a 'mv, 'bu 'yee ni kui, e 'yi -ti =du -ko, bu hla. 'Ye -bu e di 'a 'bai a -tebli a pepe ko, kee e 'wi=i =koyu yi. ²'Bu 'tie mo 'yu, nyibli -bi, v nu- ko 'li 'a de -mo. U nu- ko 'li 'a kukɔ-tebli a de -mo -we, e 'mv=v gba -gbagba, ti -mv', 'a 'bai wa 'nyre, e 'mv 'v nyre. ³Ke- -aan de ni 'mv -we. -Te -a 'ye la -Yusu 'Klisu ni yi, -a 'wi la 'yonu yi, =a mo la 'kuo a -koyo. ⁴Kee, ti Nyisva wa 'nyre, -te e nyre 'v, -e -bi e ya -a mv 'a 'Yu yi, 'ki 'ne- 'klo -bu ki. 'Ki e naa 'li nvgba =du 'hvi, 'yu a 'mv 'e -tuu 'v -Juukve a tete 'v, ⁵-e di=e nu, nyibli -mv', -v mo tete a 'mv a -koyo, e 'mv =nu =gble, v 'mv Nyisva a 'yonu -he.

⁶De -bu, -e -tue ne -a mu, -e mo, -a mo Nyisva a 'yonu =ni, ε no- mo: Nyisva, no- ya -a mu 'a 'Yū a -Hihiu -mu' yi, -e di=e nu, ε 'mu 'li -aan =wli ki ni. -Hihiu a 'mu, ε no- 'yee 'li win, -e pi le: «Nyisva o, -mo mo 'na 'Bat.» ⁷De a 'mu, ε -hen 'nyre, -e mo, a 'yi 'ki 'kuo a -koyo 'pa- de. Kεε, a mo Nyisva a 'yonu =ni. -Te a mo 'a 'yonu, 'a -ti, -haan-tebli a pepe -mu', ε =tu bu, 'ki 'v 'a 'yonu -mo', ε di 'a mo=ɔ 'ni -nyi.

-Yusu a nyibli -mu', -v ni 'li Galatiblogba 'kwli, v nu- 'yee Pɔlū 'kla -wliye

⁸Ti -hi la a ti 'yri, -te a 'ye la Nyisva ni yi, 'a mu -mu', -v 'yi -Juukve 'pa-, 'kuo -mu', -v 'yi Nyisva 'pa-, nu- ko =kode a ni la. ⁹Kεε, -te ti ne -bu, a yi Nyisva ni, ε -hen 'nyre, Nyisva, no- yi 'a mu. De- nu 'ki=ɔ, 'a -hien 'ki -mo de, 'a =tui 'v 'kuo 'v, -v 'yi 'kl̄i -du -ko 'li? De- nu 'ki=ɔ, 'a -hue ba -he 'waa =koyo de 'li, ¹⁰'a =tui 'v -Juukve a tete -bi 'v, 'ki 'v -nyrɔwī -bi a -ta', ko =hɔnpvī -bi 'hvén-, ko 'yru a ti, ε ko 'yri -bi 'hvén-? ¹¹-Tebli a 'mu, a ni, ε mo 'na 'kla-wliye'yiya gbagbu. 'N yi pie hvannu, 'ki -kuan -mu', 'n nuu 'li 'a mu 'nyi, bu di dadu pa.

¹²'Ditayinu -na, 'n nyee ne 'a mu le, 'mo -bu, -e mo -Juukveyu, ti -ko 'yri 'n ni la 'li 'a mu 'nyi, 'a mu -mu', -v 'yi -Juukve 'pa-, -te a ni la 'mu, ke- 'n ni la 'mu. 'N 'yi la 'a mo=ɔ -hva, 'ki ba =tuu 'v -Juukve a tete 'v. 'A -ti, -te 'n ni 'mu, ke- ba ni 'mu -we. A 'ni 'hie 'li=ɔ 'lu -mo le, -e mo, nyiblo 'bu yi 'v -Juukve a tete ni =tui -ni, -e -bi ε 'sii 'v yi, 'ki 'v Nyisva ye'. A 'yi -hvan 'na =wlu =hlɔn ni pi. 'A -ti, a 'ni 'puu 'ki 'na =wlu =hlɔn de.

¹³Bu bi 'li 'a mu 'kwli, yu-hedidie, 'n di la 'li 'a mu -mo, 'n pi la 'a mu Nyisva a -haanttie, kεε, 'hvi a hinthren klɔ la 'mu ni. 'A -ti, 'n 'yi la 'li=ɔ 'li -we, -bu gba la 'na 'dagba 'lu -mo. ¹⁴'E mo tee, ti a 'mu 'yri, 'na 'hvi a hinthren a -ti, a yi 'ye la -hvén diakī, 'na 'hvi a 'mu a -ti, a 'yi la 'mu -yraa -ni, ε mo, a 'yi la 'mu le -bla. Kεε, a 'ble la 'mu kua -tee, =wi yi Nyisva a klenyo, ko -Yusu 'Klisu yi -we, ¹⁵Ti a 'mu 'yri, a ko la plɔ a bleele. De- nu 'ki=ɔ, -te ti ne -bu, 'a 'yi 'ki plɔ a bleledu a 'mu -ko de 'li? 'Na =wlu 'ye=e ni, -e mo, 'bu -we la 'li, ba -ha la 'li 'aan 'yii le, -e di=e nu, a 'mu la 'mo=ɔ -nyi, a di la=a 'ni nu. ¹⁶-Bi -te ti ne -bu, -bu yi 'a mu -ti a -tee ni -lee -ni, ε no- ko -ti, 'a dee 'mu 'aan yraanyo?

¹⁷Ε ko nyibli -hvɔhvɔ, 'v ne hi -mo le, 'ti- 'v -he Nyisva a -haanttie -ta' le. Nyiblidu a 'mu, v nu- yi 'li 'a mu -mo -hlee -ni, -e di=e nu, a 'mu =nu =wien le kve. Kee, 'waa 'lule-hihie 'yi -tee -nu. U -hue=e ni, ba pu 'mu ke yu, -e di=e nu, a 'mu =nu =wien le kve. ¹⁸Ε noɔ 'v le, 'ki ba pu nyibli -bi nua yi bu, kεε, -haannyibli, nu- ba pu nua yi bu. Ke- bu ni 'mu, 'a -ne ti, mo 'ye -bu -bu ni 'v 'a mu 'hvi, 'ye -bu -bu 'yi 'v 'a mu 'hvi -ni. ¹⁹'Na 'yonu -na, 'aan -ti, 'n yi 'ye -hvén de, =wi yi nvgba, -e mi -gbla mo. 'N 'tiε di -hvendu a 'mu 'ye, ε 'mu=ɔ gba -gbagba, a 'mu -Yusu a -tee a -nagbopu mo. ²⁰'N -hue wen=e ni diakī, -bu ni wen 'li 'a mu -mo, -e di=e nu, 'mu wen 'li 'a mu -mo -hlee -ni, win 'n di pu, ε 'mu 'aan =wli le -hren, -e nu=o, -te 'n hlɔc ne 'a mu -mo le, -ti -bu, 'n di hla, 'n 'yi=ɔ -yi.

Nugbi ni 'huen, Sara kɔ Hagali a -ti

21 'A mu -mu', -v -hue=e, -bu =tuu 'v -Juukve a tete 'v, -bu 'beti 'a mu: =Bi -ti -mu', tete a 'mu, ε hle, a yru=e' le nt? 22 =Bu -hihi a 'mu kle. U 'cru=ti ni, 'ki 'li Nyisvacrien 'kwli, -e mɔ, Abrahamu kɔ la 'yonu nyibepu ni 'huen. ε kɔ Hagali 'huen-, v kɔ la 'yu, ε kɔ Sara 'huen-, 'v kɔ 'yu -bi. Hagali a 'mu, ε mɔ =koyu =ni la. Sara -mɔ -bi, ε 'yi la =koyu 'pa-. 23 Nugba -mu', -e mɔ la =koyu, ε kɔ la 'yu, -e nu=o, Abrahamu, no- -hue la=a. ε 'wi yi, -tonyiblo, no- -hue la=a, ε 'yi Nyisva 'pa-, ε 'ni -hva la=a. Kee, nugba -bi -mu', -e 'yi la =koyu 'pa-, ε kɔ la 'yu, -kɔtι ε ni la ke', Nyisva 'e lee la Abrahamu, -e mɔ, ε di kɔ la 'yu. 24 De a 'mu, -e mu la 'lu -mɔ, ε tue ne -a mu de. De a 'mu, ε no-mɔ: Nugbi ni 'huen -mu', -v mɔ Hagali kɔ Sara 'huen-, v =hen 'nyre 'yrigble ni 'huen, Nyisva =tu, ε kɔ -tonyibli 'huen-. Hagali -mu', -e mɔ =koyu, ε =hen 'nyre 'yri -mu', Nyisva =tu, ε kɔ -Juukve 'huen-, ti -mu' -kɔ 'yri ε yl la Moise tete -nyi, 'ki 'li dugba -mu', v dee Sinai 'lu. Tete a 'mu, ε ni -a mu =koyo -mɔ', =wi yi -te Hagali a 'yonu nu la, 'v mɔ la =koyo. 25 Hagalunyre =hen 'nyre Sinai, 'ki 'li Arabukvewin 'kwli. Hagali a 'mu, ε =hen 'nyre kikɛ a Jrusredio -we, -e nu=o, -Juukve -mu', -v 'ti 'li 'dii a 'mu 'kwli, v mɔ tete a =koyo =ni, -kɔtι v 'ni -hva=a li, bu kuo -Yusu 'Kltsu =wlu yi. 26 Kee, nugba -bi -mu', -e mɔ Sara, -e 'yi =koyu 'pa-, ε no- mɔ -aan ne 'dii. Nugba a 'mu, ε =hen 'nyre Jrusredio yrayru -mu', -e ni 'li yakɔ 'kwli. 'Dio a 'mu, ε 'yi =kodio 'pa-. ε no- mɔ -aan 'dio. (De ε =hen 'nyre de, ε no- mɔ 'yri yrayri -mu', Nyisva =tu, ε kɔ nyibli 'huen-.) 27 Nugba a 'mu, ε no- kɔ -ti u 'cru la 'li Nyisvacrien 'kwli, -e mɔ:

«-Mɔ nugba -mu', -e 'yi 'yukɔde 'pa-, nu dɔdu.
 -Mɔ -mu', =gbvugblakwli 'yi -huan ni ni,
 'yaa 'li win, -bu nu dɔdu,
 -e nu=o, nugba -mu', 'a nyibiu hie 'v bv,
 'a 'yonu di 'ni -hv,
 v 'mu 'v nugba -mu' 'v -hi,
 -e ni 'v 'a nyibiu 'hvi.»

28 'Na 'diayinu -na, a 'yi 'ki tete a =koyo 'pa-, a mɔ ke Nyisva a -tee a 'yonu =ni, -kɔtι Nyisva pu la 'li=ti ni, -e mɔ, a di mɔ la 'a seyi a 'yonu, =wi yi -te ε nu la Abrahamu a leele, -e mɔ, 'a nugba Sara di kɔ la 'yu, -e kɔ 'nyre mɔ Yisaki. 29 Ti ni -do a 'mu 'yri, 'yu -mu', Hagali kɔ la, 'ki 'li -tonyibli a 'kl 'kwli, 'yu a 'mu, ε =tui la 'a 'bi Yisaki -mu' -huen, -e mɔ Sara a -ne 'yu, ε kɔ la, 'ki 'li Nyisva a -Hihiu a 'kl 'kwli. Ti -bu 'yri, ke- ni -do, ε 'tie ni 'mu. 30 Kee, v 'cru la=a ni, 'ki 'li Nyisvacrien 'kwli, -e mɔ: «Bla nugba -mu' le, -e mɔ =koyu, ε kɔ 'a 'yu 'huen-, -kɔtι =koyu a 'mu a 'yu 'yi yi -blee -ni, 'ki bu kɔc ne 'a 'bai a kukɔ-tebli win ki.» Kee, nugba -mu', -e 'yi =koyu 'pa-, ε no- kɔ 'yu -blee yi, -bu kɔc ne 'a 'bai a kukɔ-tebli win ki. 31 'A -ti, 'diayinu -na, a 'yi nugba -mu', -e mɔ =koyu a 'yonu 'pa-, kee, nugba -mu', -e

'yɪ -koyu 'pa-, ε no- kɔ 'yonu a pa 'mu. Ε -hen 'nyre, -ε mɔ, -a 'yɪ ke 'kɪ tete a =koyo 'pa-, kɛɛ, -Yusu 'Klɪsv, no- =gble -a mu, 'ε -ha 'lɪ -a mu tete a 'kɪ bv.

Ε 'yɪ yɪ -blee -ni, -Yusu a nyibli bv mɔ tete a =koyo

5 1-Yusu 'Klɪsv =gble -a mu ni, 'kɪ 'lɪ -Juukve a tete a 'kɪ bv, -ε di=e nu, -a 'nɪ -ha 'kɪ tete a 'mu, 'a =kode nu de. 'A -tɪ o, ba -tu 'aan dɪɔnu 'yie. A 'nɪ 'ween 'kɪ de, 'kɪ nyiblo -dv bv nu 'a mu tete a =koyo -mɔ' de.

2'Mɔ Pɔlv, 'n yɪ 'a mu 'nɪ -lee -ni, 'bv mɔ, 'ba yɪ-lɪ 'lɪ -mɔ le -hie, -ε mɔ, -te a yɪ yre 'be, kɔ -te a -tui 'v -Juukve a tete 'v a -ti, 'a 'sii 'v yɪ, 'kɪ 'v Nyɪsva ye', -ε -bi -Yusu 'Klɪsv 'yɪ 'lɪ -lɪ -wɛ, bv wa 'a mu. 3'N yɪ 'a mu 'nɪ -lee -ni de, nyiblo 'bv ni 'v, 'bv 'be yɪ, -ε di=e nu, ε 'mu 'v yɪ 'sii -ni, 'kɪ 'v Nyɪsva ye' a -ti, -ε -bi nyiblo a 'mu, ε blee yɪ, bv -tui 'v -Juukve a tete a pepe 'v -tɛe. 4'A mu -mu', -v yɪ-lɪ 'lɪ -mɔ le -hie, -ε mɔ, Nyɪsva di 'v 'a mu yɪ 'nɪ 'sii -ni, 'kɪ 'v 'a dɪɔnu ye', -te a -tui 'v -Juukve a tete 'v a -ti, a kɔ -Yusu 'Klɪsv 'hvɛn-, a 'yɪ 'kɪ -muɛ, 'tɪ-, a plee 'lɪ Nyɪsva ke. 'A -tɪ, ε 'yɪ 'kɪ 'lɪ -lɪ -wɛ, bv nu 'kɪ 'a mu -haande -mɔ', 'kɪ 'lɪ dadvke 'kwli.

5-A mu -mɔ -bi, -a yi=e ni, -a yɪ-lɪ -ple, -ε mɔ, Nyɪsva di 'v -a mu yɪ 'nɪ 'sii -ni, 'kɪ 'v 'a dɪɔnu ye', -kɔtɪ -a kuo -Yusu 'Klɪsv =wlu yɪ. Ε no- mɔ de, -a yɪ -ple, 'kɪ 'lɪ Nyɪsva a -Hihiu a 'kɪ 'kwli. 6Nyiblo 'bv ni 'v, ε kɔ -Yusu 'Klɪsv 'hvɛn- 'bv -muɛ, nyiblo a 'mu, ε 'be yɪ, ε 'yɪ yɪ 'be, de a 'mu, ε 'nɪ -da=a lɪ =dedede. De -mɔ de gbagbv, ε no- mɔ -ba -nyi -aan =wlu -Yusu. 'Bv mɔ, -ba -nyi-e -aan =wlu, ε no- di -a mu 'kɪ -nyi, 'kɪ -ba -nuɛ ne -aan 'bio -tonyibli.

7-Tε a -tu la -Yusu a =wlu a yikuole -wlu, a mi la ye' -tɛe. Nyɔ- nu 'kɪ-lɪ, 'a 'kee 'v -tɪ a -tɛe a 'v-tuule 'lɪ? 8Nyɪsva -mu', -ε da 'a mu, 'kɪ ba mɔ 'a nyibli, ε 'yɪ 'a mu -lee -ni, 'kɪ ba nu nuna le. 9-A 'blikve wen 'ni: «Wleye ni -do, no- ni=e, -wloyɔ a pepe 'v pve.»^a 10-Tε -aan pepe -a kɔ Kʊkɔnyɔ -Yusu 'Klɪsv 'hvɛn-, -a -muɛ, 'n yru ti le, -ε mɔ, -te 'na 'lule-hihie ni 'mu, ke- 'aan -ne di 'mu ni -wɛ, a 'mu 'v -haan'hru wlon bi de. 'N yɪ-e ni -wɛ, -ε mɔ, nyiblo -mu', -ε kee ne 'a mu, 'ye -bu e 'nɪ 'mɔ 'lɪ nyiblo -dv, Nyɪsva a -bati di=e 'nɪ kɪ.

11'Na 'dɪayɪnv -na, ε kɔ nyibli -bi, 'v pɪ le, -ε mɔ, 'mɔ -hle=e, 'kɪ nyibli blee yɪ bv 'be yre, -ε di=e nu, Nyɪsva 'mu=v =nu yɪ 'sii -ni, 'kɪ 'v 'a dɪɔnu ye'. Kɛɛ, ba yi=e, -ε mɔ, 'nɪ nu wen 'a hihla le, -Juukve 'yɪ wen 'lɪ-lɪ -wɛ, bv -tu wen 'mu -hvɛn, ε kɔ, v 'yɪ wen 'lɪ-lɪ -wɛ, bv hua wen Nyɪsva a win -mu', 'n hle kɪ, -ε mɔ, -Yusu 'Klɪsv 'kvv 'v tugbe 'yie, -aan de 'kuku a -ti. 12Nyiblo -mu', -v kee ne 'a mu, -v yɪ 'a mu -lee -ni, -ε mɔ, ba 'be yre, 'n -hvɛ=e ni, 'kɪ 'waa 'mumu, bv -ha wen 'waa dɪɔnu bvtɔ.

**A 'nɪ 'kvɛ 'lɪ 'aan dɪɔnu a 'lule-hihie =wien le, kɛɛ, ba
-ha Nyɪsva a -Hihiu me le, bv naa ne 'a mu**

13'Na 'dɪayɪnv -na, 'a mu -mɔ -bi, Nyɪsva da 'a mu ni, -ε di=e nu, a 'nɪ -ha 'kɪ tete a =koyo -he de. Kɛɛ, -te ε =gble 'a mu, 'a -ti, a 'nɪ 'pvv 'lɪ le, -ε mɔ,

^a 5.9 -v'v-, 'Flɔɔ a 'yaade 'cimie gbe, ε no- 'yee 'flɔɔkuo a pepe.

'hru pe 'kì 'v bu, 'kì ba nu -tebli -hvìn a pepe, 'aan =wli -hvè. KEE, ba nvnue -nt, ε kɔ, ba -hihe -ni. ¹⁴'Kì 'lì tete a pepe 'nyì, de -mɔ tetebu gbagbu, ε no-mɔ: «Nvè -na 'bì -tonyiblo, =wli yì -te -nu -na dìonu a nvèlè.» ¹⁵KEE, 'bu mɔ, 'aan 'kłɔ 'bu 'wì-i 'wan bu a mamvi a 'kłɔ yì, -u yì le -mimle -ni, kɔ, -u 'lile -tebli 'yri le, ba -tu 'aan dìonu 'yie, -ε di-e nu, a 'ni =ha ble -we.

¹⁶-Tì 'n hle, ε no- -bu: Ba -ha Nyisva a -Hihiu me le, bu naa ne 'a mu. 'Bu mɔ, 'ba yì-i le ni ni, a 'yì 'lì-i 'lì -we, ba nu -tebli -hvìn -mu', 'aan =wli -hvè. ¹⁷-Tebli -hvìn -mu', -tonyibli a =wli -hvè, ε kɔ Nyisva a -Hihiu a -huhva-tebli 'hvèn-, ε 'yì -pe. -Tebli -mu', Nyisva a -Hihiu -hvè -ba nu, ε kɔ -tebli -mu', -aan =gbetv, -a -hvè -ba nu, ε 'yì -pe -we. Ε no- nu=o, de -mu', a -hvè ba nu, 'a 'yì 'lì 'a nunuo 'lì -we. ¹⁸'Bu pa Nyisva a -Hihiu, 'bu yì 'a mu ni -nees -ni, -ε -bi a 'yì 'kì 'lì tete a 'kłɔ bu -ni de.

¹⁹-Tebli -hvìn -mu', -tonyibli a =wli -hvè bu nu, -a yi-e ni. -Tebli a 'mu, ε no- mɔ -wlawli, 'lawlu kɔ 'a -ne -tvide -dv, ²⁰nyibli a 'mu 'v kwle -ci, kɔ, 'v ni -wìde, 'v yiyraa -ni, 'v kla hle'ple-ti, 'v =tutui ca -mɔ le, 'v nvè yrvpvde, 'a nyɔ a dìonu a -ti ni -do, ε no- v yì 'lu -mɔ le -hie, v nvè bu 'be =tìo le, ²¹de v 'yì -kɔ, ε no- v -hvè, 'v yì 'waa dìonu no wlɔn -hie -ni, kɔ, 'v yì 'waa dìonu dii-tebli wlɔn -hie -ni, 'v ni yinyre-tebli -bi, -ε kɔ 'a 'bio 'hvèn-, -ε 'wuwì yì. N -gbèe la 'a mu ni, 'tì- 'ni nine=e kì de, -ε mɔ, nyibli -mu', -v ni -teblidu a 'mu, v 'yì 'lì-i 'lì -we bu pa 'lì Nyisva a 'kłɔ yrayrv 'kwli.

²²KEE, -tebli -mu', -ε -hvèn 'lì Nyisva a -Hihiu -mɔ, ε 'wì-i tugbe a 'kui yì. Ε -hen 'nyre, Nyisva a -Hihiu 'bu yì -tonyibli ni -nees -ni, -ε -bi nyibli a 'mu, v nvè ni, 'v ni dɔdv, 'v kɔ kibvwéenle, 'v kɔ =wlv a 'lìla, kɔ, 'v kɔ =wlv 'yɔpɔ, 'v ni -haan-tebli, 'v mɔ =haannyibli, ²³'v =twe 'lì 'waa dìonu ni, 'v yì 'waa dìonu a naale. Nyibli 'bu yì -teblidu a 'mu ni ni, Nyisva a tete 'ni -pv=v le, -ε mɔ, v 'ni 'nuo 'lì-i. ²⁴Nyibli -mu', -v mɔ -Yusu 'Klsu a nyibli, v hie 'v -tebli -hvìn a pepe -mu', 'waa =wli -hvè bu. Ε 'wli yì, -te v 'ye ni kɔ wen 'v -tebli -hvìn a 'mu tugbe 'yie. ²⁵Nyisva a -Hihiu, no- yì -a mu 'kłɔ yrayrv -nyi. -Te ε ni 'mu le, ε nu -tèe, 'kì bu naa ne -a mu. ²⁶-A 'ni 'yaa 'lì -aan dìonu 'lì de, -a 'ni 'nuo 'lì-i, -aan 'bio 'ni 'bie 'lì yrv' le, ε kɔ, -a 'ni 'tutuo 'lì ca -mɔ.

-Ba -hihe -ni

6 ¹'Diayinu -na, 'bu mɔ, ba 'ye nyiblo, 'bu yì de 'kuku ni ni, 'a mu -mu', Nyisva a -Hihiu nees -ni, ba -hees =ne, -ε di-e nu, ε 'mu 'v -haan'hru wlɔn bi de. KEE, ba nu=o, 'kì 'lì =wlv 'yɔpɔ 'kwli, ε kɔ, ba -tu 'aan dìonu 'yie, -ε di-e nu, a 'ni -ha de 'kuku nu -we. ²Ba -hihe -ni, 'kì 'lì 'aan 'kla-wliye'yìya 'kwli. 'Bu mɔ, 'ba yì-i le ni ni, -ε -bi a -tui 'v -Yusu 'Klsu a tete ni.

³Nyiblo -bu, -ε 'yì nyiblo =dv 'pa, 'tì- -ε yì-i 'ye, -ε mɔ, ε 'yì yì'winyɔ -kɔ, 'kì 'lì 'a dìonu a 'lì'yaale 'kwli, ε kee ne 'a dìonu ni. ⁴'A -ne nyiblo 'bu ni 'v, 'bu 'jijra 'a dìonu a nunuklɔ. 'Bu 'ye=e, -ε mɔ, ε no yì, -ε -bi 'a dìonu a

nunuklo di nuu =ne dədu. Ε 'yı 'lı=ı 'lı -we, bu nu 'kı dədu, -te ε -hi 'v 'a 'bi 'v a -ti. 5'Α -ne nyiblo 'bu 'm 'v, -kvan -mv', Nyisva -nyi=e, -te ε ni 'a nunuo, 'a =gbetu, ε no- di 'a -ti Nyisva kle -hihi -ni.

6Nyiblo -mv', -e tve -Yusu a nyibli, ε noo 'v le, 'kı nyibli -mv', ε tve -ni, bu -ha 'lı 'waa kükə-tebli -mv', u -kɔ, bu -nyi =ne 'a 'kibta.

7A 'm 'kaa 'lı 'aan diçnu. Nyı 'm 'caa=a li Nyisva. De -tonyiblo 'dve, ε no- ε yı 'ce. 8Ε -hen 'nyre, 'bu mɔ, -tonyiblo 'bu yı Nyisva =wlu yı -kuo -ni, 'bu yı -tebli -mv' ni ni, 'a =wlu -hue, ε kɔ bu hlc Nyisva -mɔ le, -te 'klɔ te yı bu. Kee, 'bu mɔ, -tebli -mv', Nyisva a -Hiihiu -hue, 'bu yı=ı ni ni, -ε -bi Nyisva a -Hiihiu a 'mv, ε di -nyi=e 'klɔ yrayru, -ε 'ye ni -we 'lı. 9'A -ti, -a 'ni 'saa 'lı, 'kı -ba nu -haande 'a -ne ti, -kɔti -ba 'yı -sa, ε di kɔ -nyrɔwɔ, -ε kɔ 'kwli de -bu, -a 'dɔ, -a 'mv=v 'ce. 10'A -ti, -te -a 'tie kɔ ti, -ba nu nyibli a pepe =haande -mɔ, kee, seyi-seyi, nyibli -mv', -v kuo -Yusu =wlu yı, u nu- -ba nu -haande -mɔ.

-Yusu a 'kukvv, ε no- kɔ -pli Pɔlv pi

11Ba 'ye 'makubvi gbagbi -bu, 'n ni, 'na =gbetu, 'nı yı 'a mv -mɔ 'cru -ni. 12Nyibli -mv', -v -hue -bu noo 'lı nyibli a pepe 'yı kle, u nu- ni 'v 'a mv ke', -v yı 'a mv -lee -ni, -ε mɔ, ba 'be yre. Nyiblidu a 'mv, u 'nı -hua=a li bu hla=a, -ε mɔ, nyiblo 'bu =tuu 'v -Juukvə a tete 'v, Nyisva 'yı 'lı=ı 'lı -we, bu wa=a, kee, nyiblo 'bu kuo -Yusu 'Klisu -mv' =wlu yı, -ε 'kvv 'v tugbe 'yie, -aan de 'kuku a -ti, nyiblo a 'mv, ε no- Nyisva di wa. 'Bu mɔ, 'bu yı wen -ti a 'mv ni hle, -Juukvə kɔ bu =tu wen=ε =hwən. ε no- kɔ hvannu u yı pie. ε no- nu=o, nyibli a 'mv 'v yı 'a mv -lee -ni, -ε mɔ, ba 'be yre, a 'mv 'v -Juukvə a tete -bi 'v =tuu -ni -we. 13Ε mɔ, nyibli -mv', -v 'be yre, u 'nı =tuu=o 'v -Juukvə a tete a 'mv a pepe 'v. U -hue=ε ni, 'kı ba 'be yre, -ε di-e nu, u 'mv 'waa diçnu a -pli pu, u 'mv=v hla, -ε mɔ, -ti -mv', u -hla, a 'ble-e kva. 14'Mɔ -bi, de -bu, -kɔti 'nı pi -pli, ε no- mɔ, 'kukvv -mv', -aan Kukɔnyɔ -Yusu 'Klisu 'kv, 'kı 'v tugbe 'yie. Bu 'kvv 'v tugbe 'yie, ε nu=o ni, 'klɔ -bu a -tebli a pepe, 'ε 'ye ni da -dedede, 'kı 'lı 'mv 'yi. ε 'wı yı, -tebli a 'mv, u kɔ 'v=v tugbe 'yie, ε kɔ -Yusu 'Klisu 'hvən-. 'Na 'mumu a 'mv -bu, 'n 'wı=ı nyiblodu -mv' yı, -ε 'kvv 'v tugbe a 'mv 'yie, 'ti- -ε hie 'v 'klɔ -bu a -tebli bu. 15'Bu mɔ, nyiblo 'bu 'be yı, -v'v- 'bu 'yı yı 'be, ε 'nı -da=a -dedede. De -mɔ de gbagbu, ε no- mɔ Nyisva bu nu=o, -ba -he nyibli yrayri. 16Nyibli a pepe -mv', -v ne 'hru yrayru a 'mv, -kɔti 'n hla wen, u kɔ nyibli -mv', -v mɔ Nyisva a seyi a dakɔ 'hvən-, u nu- Nyisva yı 'a kibvwəenle -nyi, kɔ, u nu- kɔ nyat ε yı yru.

17Kve 'kı mɔ -nyrɔwɔ -bu 'yie bu, nyiblo -dv 'nı 'yaa 'kı 'mv 'kla -wliye, -kɔti 'pvı -bu, -v ni 'mv 'hvı le, ε no- tve =ne nyibli yı, -ε mɔ, 'mɔ -Yusu 'Klisu a nyiblo -ni.

18'Na 'diayinu -na, -aan Kukɔnyɔ -Yusu 'Klisu bu nu 'a mv -haande -mɔ. Ke- bu ni 'mv.